

Actief soortenbeleid en natuurinclusief bouwen

Actief soortenbeleid in stad en dorp: natuurinclusief bouwen en inrichten

Arjan Otten, provincie Overijssel

Bijeenkomst Vereniging Stadswerk Regio Overijssel
27 maart 2019

Zie wat jij kan doen, ga voor groen

Actief soortenbeleid en natuurinclusief bouwen

- Onderdeel van het programma 'Natuur voor Elkaar' (2017)
- Vernieuwing/decentralisatie van het natuurbeleid (Natuurpact 2013, Wet Natuurbescherming 2017)
- Hoofdpijnen koers, o.a.:
 - De betekenis van natuur voor mensen meer centraal
 - Verbreding beleid van 'beschermen' naar 'beleven, benutten en beschermen'
 - Accent op robuuste condities voor wilde planten- en diersoorten waarvoor het leefgebied in Overijssel belangrijk is voor het voortbestaan (met 114 aandachtsoorten)
 - Natuur en economie meer verbinden (synergie versterken en spanning verminderen)
 - Opgaven voor natuur en andere (provinciale) opgaven meer verbinden
- Koersdocument 'Natuur voor Elkaar' vertaald naar Omgevingsvisie (mede status van provinciale Natuurvisie)
- Uitvoeringsagenda (2018-2019) met 8 prioritaire acties, waaronder 'natuurinclusief werken in de bouw en infrastructuur'

Wat is actief soortenbeleid?

?

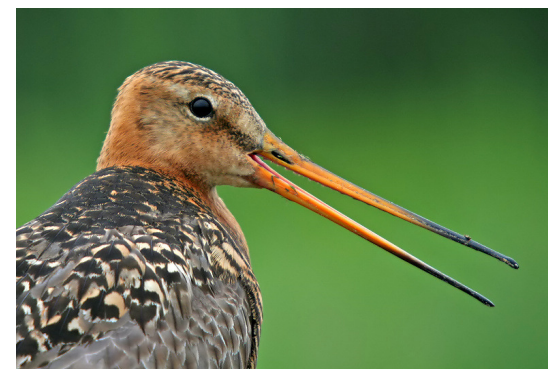
Wat is actief soortenbeleid?

- **Passieve soortenbescherming** (Wnb, voorheen Ffwet):
 - **Ontheffingen en vrijstellingen** voor het verbod op het verstoren en doden van beschermde soorten
 - **Toetsen** van ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten en dergelijke aan de regels met betrekking

Wat is actief soortenbeleid?

- **Passieve soortenbescherming** (Wnb, voorheen Ffwet):
 - Ontheffingen en vrijstellingen voor het verbod op het verstoren en doden van beschermde soorten
 - Toetsen van ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten en dergelijke aan de regels met betrekking
- **Actieve soortenbescherming** (nieuwe bepaling, art. 1.12 Wnb):
 - **Maatregelen** voor de bescherming, de instandhouding en het herstel van biotopen en leefgebieden en in het wild voorkomende dier- en plantensoorten
 - **Het actief nemen van maatregelen** voor de bescherming van soorten en hun leefgebied (bijv. aanleg ecologische verbindingen, herintroductie van soorten, nestgelegenheid creëren)
 - **Zorgplicht geldt ook buiten het Natuurnetwerk (NNN)**

Ambitie 'natuurinclusief werken in de bouw en infrastructuur'?

- Nieuwe standaard!
- Samen!
- Innovatie! Aan de tekentafel!
- Win-win!
- Voorkantbenadering: actieve soortenbescherming!

Voorgestelde acties:

1. Stimuleren soortenmanagementplannen bij gebiedsontwikkelingen

Soortenmanagementplannen maken een natuurinclusieve aanpak voor een gebied heel concreet en zorgen ervoor dat ruimtelijke economische ontwikkelingen en biodiversiteitsdoelen goed samengaan. Daarom is het voorstel om het gebruik van deze plannen bij gebiedsontwikkelingen in Overijssel te stimuleren.

Waarom een natuurinclusieve aanpak en actief soortenbeleid?

- **Grote maatschappelijke opgaven:**

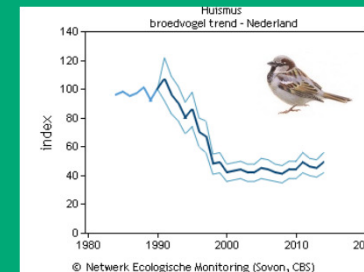
- Aandeel vernieuwbare energie Overijssel meer dan verdubbelen (2015-2023)
- Tientallen windmolens, 600 ha. zonnenvelden, 400 ha. zonnepanelen op daken (2015-2023)
- In 2050: 255 CO₂-neutrale wijken in Overijssel

- **Kosten en proceduredtijd initiatiefnemers**

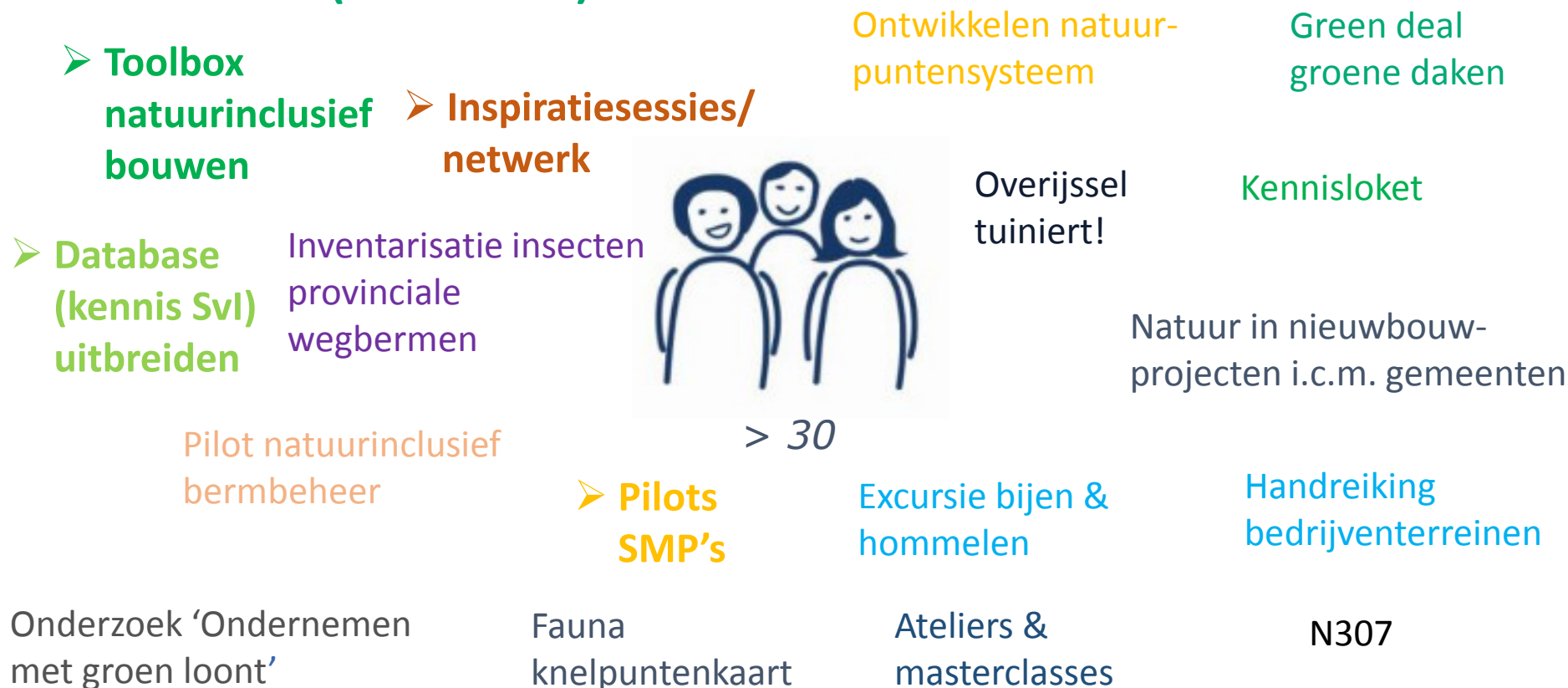
- **Administratieve lasten bevoegd gezag Wnb:**

- Aantal aanvragen ontheffingen soortenbescherming voor ruimtelijke ingrepen ligt momenteel al rond de 60-70 per jaar in Overijssel

- **Staat van instandhouding van veel soorten is ongunstig**

Wat doen we (2018-2019)?

Impuls soortenmanagementplannen (SMP's) Overijssel

- Primair t.b.v. **grotere bouw-, sloop- en renovatiewerkzaamheden**
- Met name voor gebouwbewonende soorten als huiswaluw, gierwaluw, ringmus, huismus en vleermuizen
- SMP als basis voor aanvraag **generieke (gebiedsgerichte) ontheffing met looptijd van 10 jaar**
- **Onderdelen/voorwaarden SMP:**
 - Kaart van het plangebied en voorziene werkzaamheden
 - Overzicht van te betrekken partijen
 - **Veldonderzoek** (nulmeting), vooral gericht op het in kaart brengen van populaties, verblijfplaatsen en essentiële structuren (als foerageergebieden en vliegroutes)
 - Resultaten veldonderzoek opnemen in NDFF
 - **Monitoring** t.b.v. de staat van instandhouding van soorten
 - **Mitigerende/compenserende maatregelen**
- **Ondersteuning provincie Overijssel:**
 - Financieel: t.b.v. onderzoek en monitoring (max. 40% van de kosten met plafond van € 50.000,--)
 - Kennis en personele capaciteit
- **Aanvraag (plan van aanpak) SMP in dienen t/m 30 april 2019**

Ervaringen SMP's tot nu toe

- **Groeiende belangstelling:**
 - 2 woningcorporaties, 5 gemeenten en een afvalverwerkingsbedrijf
 - 1 koploper (woningcorporatie)
 - Overinschrijving?
- **Potentiële voordelen SMP breder bekend en gedeeld:**
 - Win-win economie-ecologie
 - Besparing tijd en kosten
 - Draagvlak/support (ook bij Vogelbescherming Nederland en de Zoogdiervereniging)
- **Experimenteel, zoekproces**
 - Ondanks voorbeelden elders in het land
 - Balans (intensiteit/methode) veldonderzoek en (over)compenserende maatregelen
 - Ruimte voor nieuwe aanpak (beleidsafdeling) versus vasthouden aan bestaande juridische 'zekerheden' (vergunningverlening)
 - Lang voortraject eerste plan van aanpak SMP (eerste schaap over de dam?)

Hoe aansluiten?

- Denk mee in het inspiratienetwerk! → want samen kunnen we de puzzel leggen
- Sluit je aan bij de masterclasses
- Breng thema of vraagstuk in voor ateliersessie
- Dien plan van aanpak in voor impuls SMP
- Leg je uitdaging/kans aan ons voor → we denken graag mee of koppelen je aan een partner